

10 činjenica koje treba znati o Struktuisanom dijalogu EU i BiH o pravosuđu

1. ŠTA JE STRUKTUISANI DIJALOG EU I BIH O PRAVOSUĐU?

PRILIKA

Struktuisani dijalog EU i BiH o pravosuđu je veoma važna prilika za Bosnu i Hercegovinu (BiH).

Ovaj novi instrument Evropske komisije uveden je sa ciljem da se podrži reforma pravosuđa i zemlja približi EU. Ova platforma daje kontekst za razgovore o svim reformama neophodnim za ostvarenje napretka na polju usaglašavanja pravosuđa BiH sa pravnim tekovinama i odgovarajućim standardima EU.

Struktuisani dijalog je novi mehanizam, a **BiH je prva zemlja u procesu proširenja koja će imati koristi od nove metodologije**. Ideja o otvaranju dijaloga nastala je iz opredijeljenosti Evropske komisije da unaprijedi struktuisane odnose o vladavini prava sa potencijalnim kandidatima i prije stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Razlog je jednostavan: pravda ne može da čeka. Kada se radi o pravosuđu, građani zaslužuju najviše moguće standarde. Strukturisani dijalog, stoga, predstavlja priliku: priliku da se garantuje napredak u sektoru bremenitom najvećim izazovima na putu ka članstvu u EU.

2. KO UČESTVUJE U STRUKTUISANOM DIJALOGU?

EU

BOSNA I HERCEGOVINA

Dijalog predstavlja **bilateralan rad** EU i Bosne i Hercegovine. Plenarni sastanci u okviru dijaloga otvoreni su za učešće relevantnih stručnjaka iz prakse i tijela na visokom nivou. Evropska komisija ne poziva učesnike, ali ih i ne isključuje iz dijaloga. Dijalog se prvenstveno temelji na reprezentativnim modalitetima pododbora, koji su organizovani na osnovu procesa stabilizacije i pridruživanja, da bi se garantovala analiza zakonskih propisa, procedura i institucionalna organizacija u odnosu na pravne tekovine EU i standarde. Međutim, s obzirom na to da je skoriji istorijat procesa pridruživanja pokazao značaj sektora pravosuđa i, šire, svih pitanja koja se tiču vladavine prava, plenarane sjednice u okviru struktuisanog dijaloga otvorene su za visokorangirane učesnike za razliku od drugih tehničkih sastanaka koji se organizuju u kontekstu procesa stabilizacije i pridruživanja. Međutim, relevantne sagovornike određuju domaće vlasti na sistematičan način.

3. ŠTA EU OČEKUJE OD SAGOVORNIKA IZ BIH?

POSVEĆENOST

Posvećenost jednom cilju: razvoju i konsolidovanju **nezavisnog, kredibilnog, djelotvornog, efikasnog, nepristrasnog i odgovornog pravosuđa**. Posvećenost metodologiji saradnje: sve ideje ili predložene promjene u pravosuđu prevashodno će biti razmatrane u kontekstu struktuisanog dijaloga.

4. KOJE JE GLAVNO PRAVILO DIJALOGA?

PRIPADNOST PROCESA

Ni Evropska komisija ni EU ne nameću reforme. Struktuisani dijalog je organizovan u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja. Da bi se postigao dogovor oko adekvatnih reformi, u svakom sektoru, **pripadnost procesa, angažovanje i odgovornost lokalnih institucija su od najvećeg značaja**. Od članova pravosuđa očekuje se da budu angažovani u konstruktivnom, kontinuiranom i tehničkom procesu da bi **reformske šeme koje su plod domaćih nastojanja** došle do zakonodavca, te da bi se garantovao demokratski nastavak rada na njima.

5. KO ODREĐUJE DNEVNI RED DIJALOGA?

EU

BOSNA I HERCEGOVINA

Dnevni red se utvrđuje zajednički sa različitim akterima u procesu reforme pravosuđa. U dužem periodu prije plenarnih sastanaka u okviru struktuisanog dijaloga, Evropska komisija predlaže listu tačaka dnevnog reda institucijama BiH na način uobičajen kod organizovanja pododбора: preko Direkcije za evropske integracije. Nakon što institucije BiH daju svoje komentare i prihvate prijedlog Komisije, Komisija utvrđuje stav EU o svakoj tački dnevnog reda.

Stav EU je rezultat konsultativnog procesa između Evropske komisije i relevantne geografske radne grupe pri Evropskom savjetu (COWEB). U okviru ovog foruma, svih 27 država članica EU analizira teme dnevnog reda, razgovara o informacijama i analizi, koje predlaže Komisija, i usaglašava se o “stavovima” i “zaključcima” za svaku relevantnu tačku. Stav EU se utvrđuje tek u ovoj fazi. Pitanja koja iznese EU na plenarnim sastancima EU, dakle, predstavljaju ne samo tehnički stav Evropske komisije, nego i mišljenje koje dijeli EU i 27 država članica.

6. ŠTA JE NEOPHODAN USLOV ZA USPJEH DIJALOGA?

ODGOVORNOST

Dijalog može dati rezultate samo ako su prijedlozi i odluke doneseni na odgovoran način. On predstavlja najpogodniji forum za kanalisanje bojazni i razgovor o predloženim promjenama, utvrđivanje problema i nedostataka i postizanje rješenja. Dijalog se bavi obezbjeđivanjem nezavisnosti, stručnosti i odgovornosti pravosudnog sektora kroz jačanje pravosudnih institucija na svim nivoima. Dijalog je tehnički rad koji počiva na ideji da je depolitizovanje debate o pravdi jedini mogući način da se obezbijedi trajna nezavisnost pravosuđa.

7. KO DAJE PREPORUKE SA PLENARNIH SJEDNICA U OKVIRU DIJALOGA?

EVROPSKA KOMISIJA

Na kraju svake plenarne sjednice, Evropska komisija daje skup tehničkih preporuka. Ove preporuke direktno proističu iz stavova i zaključaka koje je već usaglasilo 27 država članica EU u toku pripreme sastanka, kao i iz rezultata razgovora na plenarim radnim sjednicama.

8. ŠTA SE DEŠAVA U VREMENU IZMEĐU PLENARNIH SJEDNICA U OKVIRU STRUKTURISANOG DIJALOGA?

JEDNOSTAVNO: DIJALOG

Plenarne sjednice u okviru strukturisanog dijaloga zakazuju se u prosjeku **2 puta godišnje**. Međutim, Delegacija EU i Predstavništvo specijalnog predstavnika EU u Sarajevu kontinuirano rade na ovom pitanju tako što prikupljaju relevantne informacije i prate primjenu preporuka Komisije. U ovom kontekstu, održavaju se periodični sastanci sa svim institucijama, organima vlasti i lokalnim upravama na koje se preporuke direktno odnose, kao i relevantnim međunarodnim organizacijama i predstavnicima civilnog društva.

Evropska komisija redovno održava **ciljane i tehničke sastanke na bilateralnom nivou** sa ključnim sagovornicima iz institucija Bosne i Hercegovine, koji su odgovorni za izradu konkretne pakete zakonskih propisa i institucionalne reforme. Koordinacija rundi bilateralnih razgovora u srednjem roku odvija se unaprijed preko Direkcije za evropske integracije i zainteresovanih institucija.

9. KOME JE DIJALOG NAMIJENJEN?

SVIM GRAĐANIMA BOSNE I HERCEGOVINE

Jedini korisnik su: svi građani Bosne i Hercegovine. Građani su ti kojima se, naposljetku, garantuje pravda. To nalaže sagovornicima da se okupe u duhu uzajamnog razumijevanja i rade na postizanju pozitivnih rezultata.

10. DA LI SE ČUJE I GLAS CIVILNOG DRUŠTVA?

DA, SVO VRIJEME

Pitanja koja se tiču vladavine prava i pravosuđa naročito, leže u srži praćenja situacije, koje rezultira usvajanjem godišnjeg Izvještaja o napretku zemlje. U osnovi ovog procesa odvijaju se konsultacije sa organizacijama civilnog društva i u Bosni i Hercegovini i u Briselu, a cilj je da glas civilnog društva sigurno dopre do donosilaca odluka u EU.

Pored ovih rundi **godišnjih konsultacija**, nakon otvaranja strukturisanog dijaloga EU i BiH, Delegacija EU i Kancelarija specijalnog predstavnika EU u BiH organizovali su ciljane sastanke sa organizacijama civilnog društva koje su aktivne u sektoru pravosuđa. Njihova viđenja i informacije se sistematično prikupljaju u ciljanim **periodičnim kontaktima** i koriste u procesu utvrđivanja stava EU o različitim temama koje se razmatraju u kontekstu strukturisanog dijaloga.